

Misèria del cos i de l'esperit

Un obrer català casat amb una aragonesa, explica quelcom per ell recentment viscut que vé a ésser el panorama de la generalitat de viles i viletes d'Espanya; panorama vertaderament trist, dins el qual s'hi amaga un problema temps ha plantejat i per la solució del qual caldrà tota la cura, si volem que els efectes pràctics de la Revolució penetrin fins als llocs més apartats.

Aquest matrimoni al·ludit, va enviar dues filletes seves a passar uns dies de vacances a un poble aragonès, —poc abans de la militarada feixista,— on han romàs fins que el pare, ajudat pels nostres milicians del front, ha pogut tornar les a la llar.

En aquell poblet, que ell no coneixia malgrat i ésser el de la seva esposa, va viure uns dies d'angoixa moral, d'estupefacció, de recança, en donar-se compte de la psicologia d'aquells camperols humils honrats i treballadors que no saben res del que passa al món i l'esperit dels quals només s'il·lumina influenciat pel que diu, vol i mana el cacic. Ni un diari, ni una notícia radiada, ni esma per a formar un agrupament social, polític o gremial. El nostre compatriota prou va escarrassar-se per obrir pas a aquelles verges intel·ligències, però tou endebades; només la conversa íntima, la conferència o el míting, amb una gran perseverança poden remoure aquelles ànimes com ho fa la rella amb la terra. Un sol exemple, dels molts que es podrien citar, és que, en predicar-los la necessitat que tenen de defensar-se del feixisme, de lluitar, sinó amb les armes, almenys amb llur treball i la cooperació de tots a favor de les milícies a fi que Espanya no caigui en el nivell d'Abissínia, verament astorats preguntaren què era, què volia dir Abissínia. Encara no sabien res de la tragèdia del Negus i de la pobre gent d'aquell país!... Com volem que entenguin el nostre plet, el nostre drama, malgrat tenir-lo tan aprop, viure íntimament i fins haver-ne vist alguna guspira escadussera?

El poblet està situat en un lloc poc aprofitable per als efectes de la guerra. Els feixistes, empesos pels nostres milicians, hi passaren de llarg. Però en assabentar-se que els combatents de la llibertat s'apropaven, l'instint poruc o l'actitud d'algun esclau del cacic, els marcà el camí i l'hora de fugida, talment com conills en sentir la flaire dels gossos.

—*Madre, ya vienen los rojos!*— I cames ajudeu-me, s'emportaren el bestiar i tot el que pogueren, disposats a una mena de pelegrinatge quines conseqüències, per ig-

norància, podien ésser-los-hi funestes, car era fàcil de caure en mans dels feixistes.

Ara ja no tenen por dels «rojos». Ja han pogut veure que han estat tractats com cal. En llurs ànimes estemordides i en llurs cervells gens cultivats no hi manca, però, la guspira de desconfiança, car la influència d'aquell passat, d'aquell ambient que els tingué sempre esclaus i ignorants, costarà molt temps i molta teina per a destruir-la.

Aquelles Hurdes que per vergonya de la monarquia serviren un dia per «apuntar-se un tanto» l'aventurer i funest borbó n.º 13; aquelles Hurdes tan conegudes per l'Albiñana i altres, (altres que tingueren lleure de dignificar-les) queden encara clavades al cor d'Ibèria. És un recó llunyà i impenetrable; però llurs habitants es poden donar per satisfets per haver tingut l'honor d'ésser visitats pel rei... tot i seguir en estat de famolenes i ignorants.

De Hurdes, però, n'està plena tota l'Espanya. Arreu hi ha pobles, viles i viletes on no hi ha aigua; on el camperol és menys estimat que una bèstia; on la cova treballada a l'entranya d'una muntanya és el «luxós palau» que eixopluga tota la misèria. Misèria que acusa i condemna als privilegiats de la fortuna. Incultura aclaparadora. Humanitat sense alegria, sense un bri d'esperança. Embrutiment, servilisme, resignació, procreació semi-irracional

La única consigna

Insistim que l'única consigna de l'hora present és aquesta: Guanyar la guerra! Acabar la guerra!

Primer que tot i abans que tot, cal vèncer el feixisme.

Perquè les il·lusions i esperances del nou ordre creat per la revolució mai no puguin devenir desil·lusions i descontentaments que ens portarien a tots al desesper i a la ruïna, cal guanyar la guerra, cal acabar la guerra! Primer que tot. Abans que tot. Per damunt de tot, cal acabar la guerra.

I la guerra només es pot acabar i només es pot guanyar sotmetent-se tothom a una sola disciplina i sota un comandament únic.

Hi ha un govern amb representació de tot el front antifeixista. A creure, tots, i a respectar aquest govern!

que no enjoia una llar, ans bé agreuja el problema del paria...

Amb aquest panorama tan extens, no és possible impregnar d'ideologia sana a aquella gent. Fugen dels «rojos» quan haurien de solidaritzar-s'hi. És la por instintiva que la reacció ha conreat i aprofitat sempre per a poder ésser mestressa d'uns ramats innocents que van darrera del botxí en lloc de seguir el bon pastor.

Aquest fenòmen paorós, sorgit, arrelat i crescut sota el domini de monarquies imbècils; aquest flagell tan antic; aquestes clapes de terreny semblants a tribus nòmades en lloc de pobles; aquestes «Hurdes» escampades arreu de la península sense que se n'escapi algun indret de Catalunya, ens donen el nivell de la misèria del cos i de l'esperit dels pobles oblidats. És urgent posar hi remei. El procés curatiu és no gaire fàcil. S'ha de començar, però, d'alguna manera. A nostre humil criteri, com a immediata execució per a assolir algun resultat positiu, fóra «esterenyinar» la mentalitat d'aquells esclaus i injectar en llur esperit aquell optimisme sense el qual la vida no és altra cosa que el destí humiliant de la inútil bestiola.

La oratòria que s'escampa per nostres ciutats i viles grans, cada dia i en tots moments, d'una manera extraordinària, no direm que sigui sobrer. Manté un caliu i, per tant, no deixa esmortuir el foc de l'entusiasme; però en molts casos està desplaçada. Els propagadors dels ideals, moltes vegades parien davant d'un auditori ja prou convençut i el que cal convèncer, educar, marcar el camí de salvació és aquella gent que, malgrat els avenços del segle que vivim, ho ignoren tot. Els nostres oradors, els nostres propagadors, haurien d'endinsar-se vers aquelles terres on no hi ha temps o mitjans per a llegir ni per a escoltar la ràdio; per aquelles oblidades coves on el sol de la Llibertat i els efectes de la revolució han de penetrar-hi fins a l'entranya més viva. Les veus sardolades de raó, d'amor als pregonos ideals, encara que estiguin mancades de sonoritat d'eloqüència i de reflexes vanitosos, podrien ésser un element preciós i de gran eficàcia per a desvetllar uns cervells i uns cors que es neulen en una virginitat que ja és hora d'ésser desponcellada.

De cor a cor, germanívolament, amb la ferma convicció que dona l'ideari, precisa anar a sembrar cultura per tots els recons oblidats, començant un apostolat ple de llum que elevi el paria al grau que li correspon i li faci oblidar aquella feixuga i mentidera amenaça rectoral, aquella troca de prejudicis que la pobre gent no podia i encara avui no pot desembolicar.

CARLES COSTAS ALVAREZ